

Ge måttligt med flytgödsel till vall på hösten i nitratkänsliga områden!

I nitratkänsliga områden är det inte tillåtet att sprida flytgödsel efter den 31 oktober p.g.a. risken för kväveutlakning. I försök med spridning av nötflytgödsel på vall så sent som i november har man dock inte sett att utlakningen blir större än efter spridning under september. Viktigare än tidpunkten för höstspridningen verkar vara att begränsa givorna av flytgödsel, särskilt i klöverrika vallar där kvävegödslningsbehovet är litet.

På gårdar med nötflytgödsel finns ofta inte möjlighet att vårsprida all stallgödsel, vilket annars är mest kväveeffektivt. Ammoniumrik stallgödsel som sprids på hösten riskerar att ge lågt kväveutnyttjande och ökad utlakning. I nitratkänsliga områden får därför inte flytgödsel spridas på vall efter den 31 oktober, eftersom vallens tillväxt då till stor del upphört. För att kvantifiera risken för läckage efter höstspridning till vall gjordes undersökningar i fältförsök.

Tre försök i västra Sverige

Utlakning efter spridning av nötflytgödsel till vall tidig respektive sen höst uppmättes i tre tvååriga fältförsök under 2009–2011 på grovmojordar; ett på Mellby i södra Halland och två på Götala utanför Skara i Västergötland. Mellbyförsöket genomfördes i blandvall (ca 10 % klöver) och omfattade två tidpunkter för flytgödselspridning inför första och andra vallåret, kring 15 september respektive 15 november, jämfört med ett kontrollled utan stallgödsel. På Götala jämfördes spridning inför första vallåret kring 15 september, 1 november respektive 10 april med ett kontrollled utan stallgödsel. Där låg tre upprepningar per försök i gräsvall och fyra i blandvall (30 % klöver). På båda försöksplatserna tillfördes gödseln med släpslangsteknik. Förutom flytgödsel tillfördes NPK med mineralgödsel för att uppnå rekommenderade mängder i alla led.

Foto: Sofia Delin

Inga skillnader i avkastning eller näringsvärde

Vid grödprovtagning sent på hösten uppmättes ca 10 kg mer kväve per hektar i ledet med tidig stallgödselspridning, jämfört med de led som ännu inte fått någon stallgödsel. I gräsvallen var skillnaden ca 20 kg N per ha. Inte i något av försöken var det några nämnvärda skillnader i vallens avkastning eller kvalitet orsakad av de olika gödslningsbehandlingarna.

En tredjedel av gödselkvävet kvar i marken

Det ammonium och nitrat som inte tas upp av vallen eller markens mikroorganismer under hösten riskerar att utlakas under vintern. De uppmätta mineralkvävenivåerna i marken (0–90 cm djup) på senhösten var ca 20 kg per ha högre i de led som fått stallgödsel på hösten än i övriga led, vilket motsvarar ungefär 30 % av mängden tillfört ammoniumkväve.

Upp till 10 kg ökad kväveutlakning

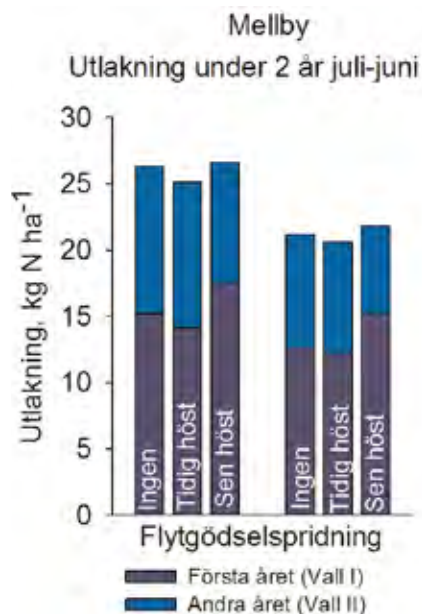
Trots till synes litet utnyttjande av kvävet, särskilt efter novemberspridning, var det ingen statistiskt signifikant ökning av kväveutlakningen i försöket på Mellby (figur 1a), och inte heller

fosforutlakningen. På Götala däremot ökade dräneringsvattnets nitrathalter efter båda höstspridningarna i blandvallen i det ena försöket, och i både bland- och gräsvallen i det andra försöket (figur 1b). Skillnaderna i summerad årsutlakning av nitrat var endast signifikanta för det andra försöket då den årliga utlakningen var upp till 10 kg per hektar större än i leden med vårspridning eller utan stallgödsel. På Mellby var utlakningsnivåerna generellt lägre än på Götala.

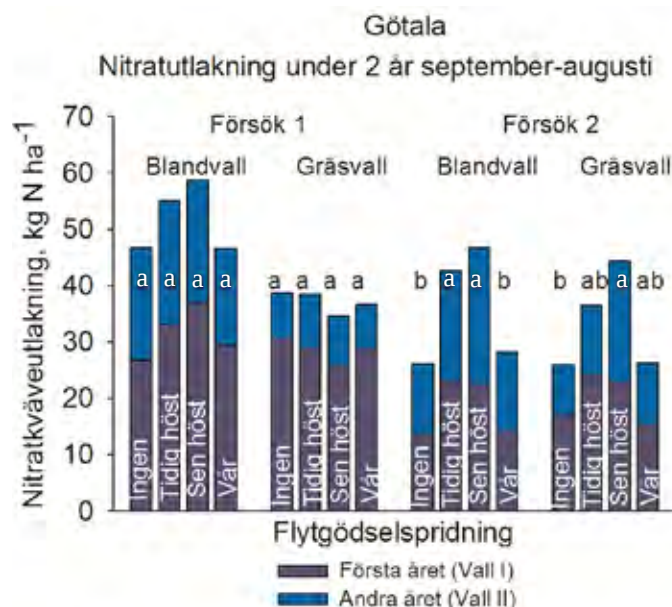
Dos viktigare än tidpunkt

Resultaten från de båda försöksplatserna var samstämmiga på flera punkter. Det som skilde försöken åt var att utlakningen inte verkade påverkas alls av stallgödselspridning på hösten på Mellby, medan man i åtminstone ett av försöken på Götala kunde se en signifikant ökning av utlakningen efter höstspridning, både i september och i november. Förmodligen hör det samman med hur stor flytgödseldosen varit i kombination med ammoniakförlusternas omfattning och hur mycket kväve marken och klövern bidragit med. Att undvika stora givor av flytgödsel på hösten verkar därmed vara viktigt, medan sen höstspridning jämfört med tidig inte gav någon ökad risk för kväveutlakning i försöken.

Forts. nästa sida

Figur 1a. Kväveutlakning i de olika leden på Mellby. Det var inga signifikanta skillnader mellan leden.

Figur 1b. Nitratkväveutlakning i de olika leden i två olika valltyper i de båda försöken på Götala. Samma bokstav anger när det inte finns statistiskt signifikanta skillnader inom ett försök och valltyp.

Sofia Delin, Helena Aronsson & Gunnar Torstensson, SLU, Inst. för mark och miljö, tel: 0511-672 35, e-post: Sofia.Delin@slu.se

Lästips

Torstensson, G., Aronsson, H. & Ekre, E. 2012. Växtnäringsutlakning i samband med spridning av flytgödsel till vall

på hösten. SLU. Inst. för markvetenskap. Slutrapport. Ekohydrologi 133.

Delin, S., Stenberg, M. & Engström, L. 2014. Slutrapport för projekt finansierat av Jordbruksverket "Nitratutlakning efter olika spridningstidpunkter av flytgödsel till vall". Dnr 25-10363/12 <http://fou.sjv.se/fou/download.lasso?id=Fil-003743>

Är du Årets Vallmästare 2016?

Foto: Britt-Marie Jafner
Viktoria Luttu Wahlberg och Henrik Wahlberg utsågs till Vallmästare 2015.

Tidningarna Husdjur och Nötkött arrangerar tävlingen Årets Vallmästare i samarbete med Växa Sverige, Svenska Vallföreningen, Gård & Djurhälsan och SLU. År 2002 utlystes tävlingen för första gången. Alla mjölk- och nötköttsproducenter som har vallodlingen i fokus välkomnas till årets tävling!

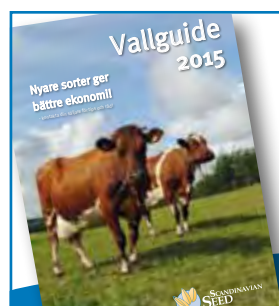
En stor avkastning på vallen med god hygienisk och näringsmässig kvalitet är en självklarhet för dagens mjölk- och köttproducenter. I Årets Vallmästare vill vi stimulera intresset för vallodling och en lönsam vallproduktion. Vi söker vallodlare som lyckas hålla en jämn och hög

kvalitet på vallfodret under flera år och som har en strategi och målsättning med sin odling.

Anmäl dig själv eller en kollega genom att, **senast den 1 november 2015**, skicka in kopior på årets analyser, helst från 2-3 olika skördar och gärna några analyser från tidigare år. Fyll i talongen som du hittar på www.svenskavall.se och skicka din anmälan till Tidningen Husdjur, Box 30204, 101 25 Stockholm.

Vinnaren får förutom äran, priser motsvarande ett värde på 7 000 kronor (fyra grovfoderprover, två timmars rådgivningstid samt deltagande på konferens).

I juryn ingår: Anna Carlsson, Svenska Vallföreningen, Nilla Nilsdotter-Linde och Rolf Spörndly, SLU, Anett Seeman, Gård & Djurhälsan, Gertrud Larsson och Hans Lindberg, Växa Sverige, Britt-Marie Jafner, Husdjur samt Lena Widebeck, Nötkött. **Har du frågor kring tävlingen kan du kontakta:** Britt-Marie Jafner, tel: 010-47 109 42.

"Vi optimerar din vall!"

Elmia Lantbruk Djur & Inomgård 21-24 okt 2015

www.scandinavianseed.se

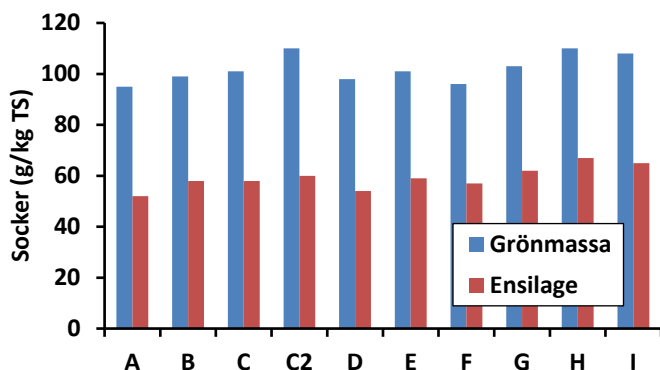
Har norra Sverige mer socker i vallen?

Sedan 2007 analyseras socker rutinmässigt i vallfoder. Det ingår i analyspaketet för allt grovfoder som sänds till laboratorier via Växa Sverige. Teoretiskt sett borde vallarna i norra Sverige innehålla mer socker än de längre söderut p.g.a. fler soltimmar under tillväxtperioden, men faktum är att skillnaden är relativt liten.

Sockerinnehållet är i genomsnitt 100 g per kg torrs substans (TS) i färskt gräs och 60 g i ensilage, men det varierar mycket mellan olika prov från inget socker alls upp till 250 g per kg TS. I den växande gräsvallen varierar sockerhalten beroende på solbelysning samt art- och sortblandning.

Socker är gynnsamt för ensileringsprocessen. I ensilage styrs omvandlingen av socker till mjölksyra av fermenteringens omfattning, som i sin tur främst beror på TS-halten. Användning av syrabaserade tillsatsmedel vid inläggningen stoppar också mjölksyrabildning och bibehåller sockernivån. Socker är (som bekant) vattenlösligt, och därför lakas en del socker ut om det regnar då grönmassan ligger på slag, eller om det blir mycket pressvatten under lagringen.

Enligt fodervärderingssystemet NorFor påverkar socker i fodret både energi- och proteinvärde. Till socker räknas mono- och disackarider och de smälts till fulla i vollen. Dock har socker en gnutta lägre energi än smälta polysackarider p.g.a. dess extra hydroxylgrupp. Socker, liksom andra vönnedbrytbara kolhydrater, gynnar vommens mikroprotein syntes som är betydande för fodrets värde av absorberade aminosyror i tarmen (AAT). Å andra sidan ingår socker i det s.k. vönnbelastningstalet; andelen socker och vönnedbruten stärkelse i förhållande till fiber bör inte överstiga 0,6.

Figur 1. Genomsnitt av sockerhalten i grönmassa respektive ensilage i blandvallar med mindre än 50 % baljväxter från regionerna A till I. Analyserna är utförda av Eurofins och BLGG på foderprov från svenska mjölkproducenter under åren 2011 till 2014. Statistiskt sett har författarna tagit hänsyn till skördenummer, TS-halt och smältbarhet (Källa: Växa Sverige).

Laboratorierna Eurofins och BLGG analyserar socker med snabbmetoden NIR. Figur 1 visar halten analyserat socker per region. Figur 2 visar indelningen i regioner. Man kan se att de nordligaste regionerna G, H, I samt även C2 har högst sockernivå i både grönmassa och ensilage. Skillnaderna är relativt små, men statistiska analyser anger att de är signifikanta.

Hur sockerrikt ensilage i foderstater påverkar mjölkkor har studerats av Jan Bertilsson på SLU och det kommer att presenteras i ett senare nummer av Vallbrev i år.

Maria Åkerlind¹, Jan Bertilsson² & Torsten Eriksson²

¹ Växa Sverige. Finansierad av Stiftelsen för strategisk forskning, tel: 010-471 00 00, e-post: Maria.Akerlind@vxa.se

² SLU, Institutionen för husdjurens utfodring och vård. Finansierad av EU-projektet SweetGrass

Figur 2. Sverige delas in i regionerna A till I utifrån regionala skillnader i odlingsförutsättningar. Detta används för att få fram regional statistik på foderanalyserna.

Lästips

Bertilsson, J., Eriksson, T. & Åkerlind, M. 2015. What does the cow and NorFor say about sugar in the diet? SLU. Department of Animal Nutrition and Management. Rapport 291, 95–100. <http://www.slu.se/Documents/externwebben/vh-fak/husdjurens-utfodring-och-varld/Fodervetenskap/NFSC/NFSC-2015-Proceedings-Final.pdf>

Bästa försäkringen för ett bra grovfoder är en nyetablerad vall. Vi har produkten som passar just din produktion.

Lantmännen
Lantbruk
www.lantmannenlantbruk.se

Mångfunktionella baljväxter för ekologiska odlingssystem

Artrika vallar som innehåller baljväxter och gräs ger en resurseffektiv biomassaproduktion. De tillför också viktiga mervärden i växtodlingen, bl.a. genom biologisk kvävefixering samt inlagring av kol och kväve i marken. Här sammanfattas resultaten från ett projekt där vi har utvärderat olika baljväxter och blandningar med gräs i ett ekologiskt odlingssystem. De testade blandningarna med sex eller åtta arter gav en stor och stabil produktion i kombination med liten ogräsförekomst.

Foto: Tori Råberg

Att ett odlingssystem är mångfunktionellt innebär att det förutom att leverera säljbara produkter (t.ex. foder och livsmedel) även bidrar med tjänster såsom uppbyggnad av markens bördighet, bevarande av biologisk mångfald, tilltalande landskap och socioekonomisk livskraft.

Vallens ekosystemtjänster

En flerårig blandvall med baljväxter och gräs är ett bra exempel på en mångfunktionell gröda, som levererar foder, grüngödsel eller bioenergi samtidigt som den tillför nytt kväve till odlingsystemet via baljväxternas kvävefixering. Den bevarar eller ökar också markens mullhalt och bördighet tack vare växternas omfattande rotsystem. Vallar som innehåller flera olika baljväxt- och gräsarter kan producera stora och stabila skördar även i system med små insatser, eftersom de är effektiva på att utnyttja växtnäring och andra resurser. Om vallarna innehåller blommande baljväxter och sköts extensivt, med endast en eller två skördar per år, så utgör de dessutom värdefulla habitat och födoresurser för många insekter och bidrar därmed till den biologiska mångfalden. Därigenom stimuleras pollinering även av andra odlade grödor, liksom biologisk kontroll av skadegörare.

Vallarnas mångfunktionalitet har stort värde i ekologisk produktion, där egenproducerat foder, biologisk kvävefixering, bevarande av markens mullhalt och bördighet samt förebyggande växtskydd är särskilt viktigt. I odlingssystem utan djur är vall ett mer ovanligt inslag, även om baljväxtriika vallar ofta ingår som grüngödslingsgröda på ekologiska växtodlingsgårdar. Samtidigt som behovet av vallar för foderproduktion minskar, särskilt

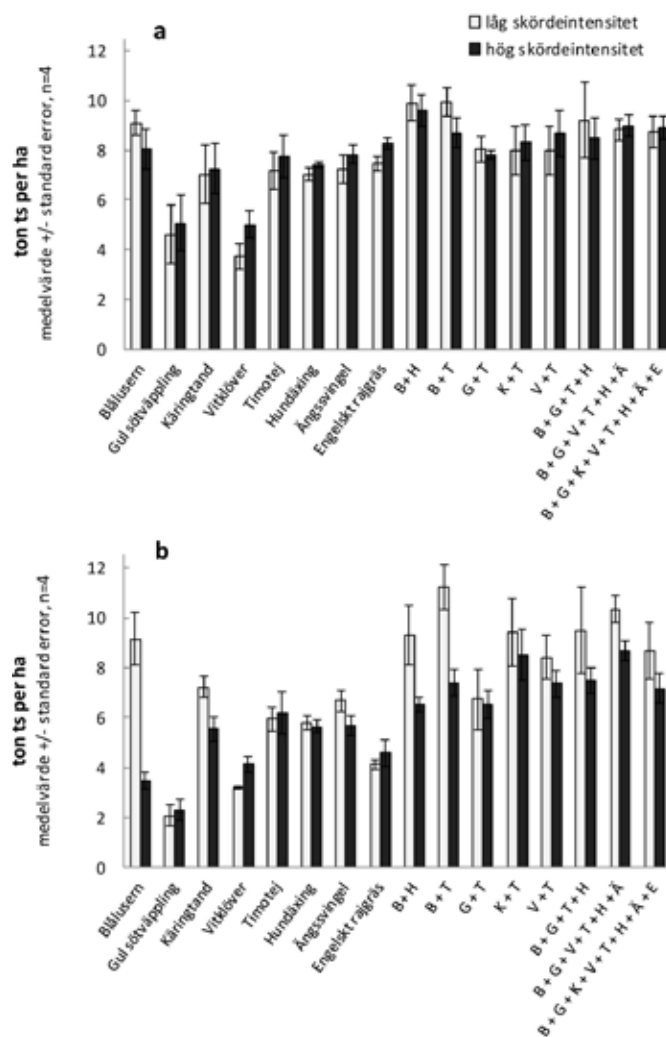
i växtodlingsdominerade regioner, ökar dock efterfrågan på biomassa till bioenergi. Genom biogasrötning av vallbiomassa erhålls både förnyelsebar energi och en näringsrik biogasrörest som kan förbättra gårdens växtnärbalans.

Fältförsök med artblandningar

Vi har genomfört fältförsök i ett ekologiskt odlingssystem under tre år för att ur olika synvinklar utvärdera baljväxter och baljväxt-gräs-blandningar, även sådana som vanligtvis inte används för foder. Den tvååriga baljväxten gul sötvalpling och de perenna baljväxterna käringtand, blålusern och vitklöver odlades var för sig och tillsammans med perenna gräsarter i blandningar från två upp till åtta arter. Alla blandningar innehöll hälften vardera av baljväxter och gräs, och utformades med lika stor andel av varje art, dvs. 50 % av varje arts utsädesmängd i tvåartsblandningar, 25 % i fyraartsblandningar, osv.

Blandningar ger god skörd

Blålusern gav stor biomassaskörd och kvävefixering med låg skördeintensitet (två skördar per år), både i renbestånd och i blandning med hundäxing eller timotej (figur 1). Blåluserns produktivitet och kvävefixering påverkades dock starkt negativt av hög skördeintensitet (fyra skördar under första året, tre skördar under andra året), särskilt det andra försöksåret (figur 1

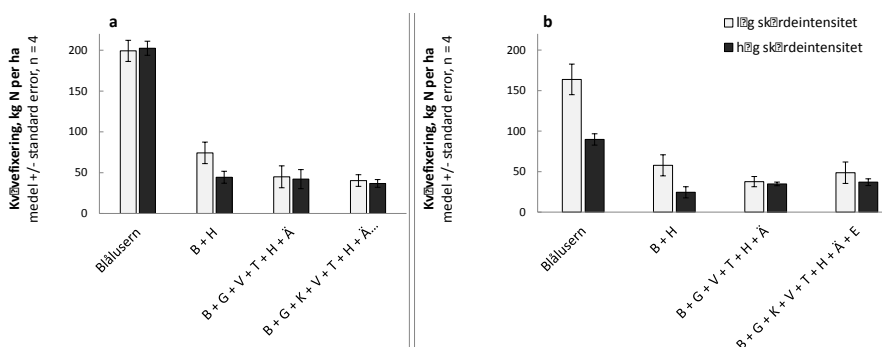

Figur 1. Total biomassaskörd (summan av alla skördetillfällen per år) under första (a) och andra (b) årets fältförsök. Blandningarna anges med första bokstaven i respektive artnamn

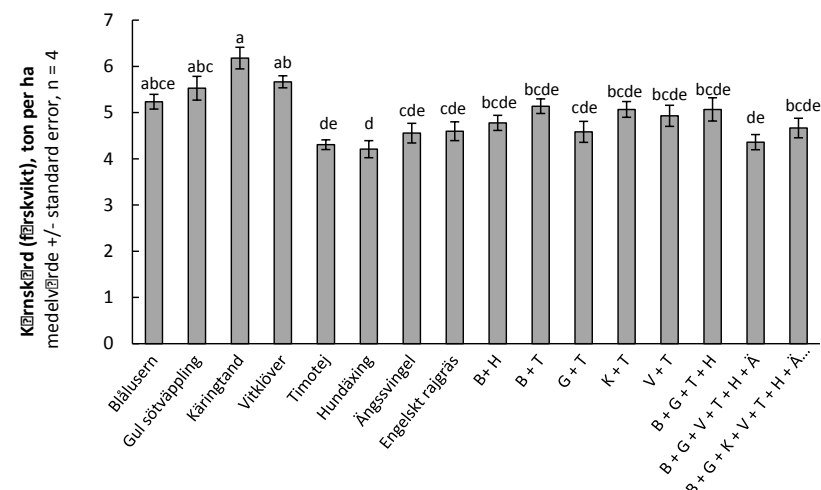
Forts. nästa sida

och 2). Kärntand klarade den höga skördeintensiteten bättre, och bidrog till stor biomassaskörd när den samodlades med timotej (figur 1). Denna blandning innehöll mellan 30 och 40 % kärntand i den skördade biomassan. Kärntand verkade även bidra med högt förfruktsvärde då den i renbestånd gav den största avkastningen hos efterföljande vete (figur 3).

Blålusern i renbestånd fixerade betydligt mer kväve än blandningarna (figur 2). Å andra sidan minskade blåluserns kvävefixering andra skördeåret med hög skördeintensitet medan blandningar med sex eller åtta arter var mer stabila mellan åren (figur 2). Trots halverad utsädesmängd i blandningarna tog hundaxingen upp lika mycket eller mer kväve per ha jämfört med i renbestånd. Tillsammans med baljväxternas kvävefixering bidrog detta till ett effektivt kväveutnyttjande i blandningarna. Förutom att uppnå stor biomassaproduktion vid olika skördeintensitet höll flera blandningar dessutom ogräsförekomsten på en lägre nivå än de flesta renbestånd av baljväxter eller gräs.

Figur 2. Total mängd fixerat kväve (summan av alla skördetillfällen per år) hos blålusern odlad i renbestånd, tillsammans med hundaxing samt i 6- och 8-artsblandningar, under första (a) och andra (b) årets fältförsök.

Figur 3. Kärnskörd hos vårvete odlat under tredje årets fältförsök, med de olika baljväxterna, gräsen och blandningarna som förfrukt. Varje stapel visar medelvärdet av låg och hög skördeintensitet för respektive försöksled (förfrukt), och försöksled med olika bokstäver ovanför stapeln är signifikant olika.

Alla mål kan inte uppnås

Resultaten pekar på värdet av artrika vallar med baljväxter och gräs, men även på målkonflikter mellan å ena sidan stor kvävefixering och högt förfruktsvärde (lusern och kärntand i renbestånd) och å andra sidan stor biomassaproduktion, liten ogräsförekomst och effektivt kväveutnyttjande (blandningar). Fördelar med blandningar av baljväxter och gräs har även visats i andra studier. Till exempel har fältförsök genomförda av Frankow-Lindberg visat större produktivitet och mer effektivt

kväveutnyttjande samt mindre ogräsförekomst i blandningar än i renbestånd. Andra projekt vid vår institution har också visat att artrika vallar kan ge värdefulla synergieffekter mellan minskad klimatpåverkan, minskad övergödning och ett rikt odlingslandskap. Sammantaget visar alltså forskningen på goda argument för att använda mer artrika vallar i våra odlingsystem.

Foto: Tora Råberg

Foto: Tora Råberg

Tack

Tack till Ekhagastiftelsen som har finansierat projektet. Studien har möjliggjorts genom Swedish Infrastructure for Ecosystem Science (SITES), i detta fall vid Lönnstorp fältförsöksstation vid SLU, Alnarp.

Georg Carlsson & Erik Steen Jensen, SLU,
Institutionen för biosystem och teknologi,
tel: 040-41 52 54, e-post: georg.carlsson@slu.se

Lästips

Carlsson, G., Svensson, S.-E., Mattsson, J.E. & Prade, T. 2015. Artrika vallar ger hållbar energiråvara och gynnar den biologiska mångfalden. SLU, LTV-fakultetens faktablad 2015:20.
Frankow-Lindberg, B. 2014. Samarbete eller konkurrens i vallen? Är det smart att samodla? SLU, Institutionen för växtproduktionsökologi. Rapport 18, 37–42.

Rekordstort intresse för Sommarmöte på Åland

Foton: Nilla Nilsdotter-Linde

Redan efter en vecka hade de 40 platserna på resan bokats av förväntansfulla medlemmar i Svenska Valföreningen och till slut kom nära 50 resenärer iväg den 29 juli. Även om anslaget i programmet hade professionell inriktning så märktes det att kombinationen med att Åland är ett populärt turistmål lockade. Resan startade på kvällen med Vikinglinjens kryssningsfärja Cinderella från Stockholm. På den gemensamma middagen var stämningen hög och för en del avslutades inte kvällen förrän efter midnatt efter en svängom på dansgolvet.

På kajen i Mariehamn väntade en buss för färd till **Grannas Äppel** med odling och försäljning av äpplen och juice. Grannas Äppel är en av de större odlingarna på Åland och Jan Mattsson berättade om hur hans företag växt till att idag omfatta odling på 40 ha. Optimal odlings-teknik, medveten marknadsföring av varumärket, och ett ganska stort mått av risktagande har resulterat i ett väl utvecklat företag idag.

Åland står för 60 % av Finlands äppelproduktion.

Nästa anhalt var **Bolstaholms Gård** med uppfödning av kött-djur och försäljning direkt till konsument. Familjen Sundberg berättade om produktionen och hur ett framgångsrikt skapande av mervärden hos konsument gjort att marknadsföringen görs av sig själv genom mun till mun-metoden samt på webben. På 400 ha totalt varav 60 ha beten hålls 50 dikor av rasen Charolais. Alla djur och en del inköpta, totalt två djur i veckan, styckas på gården och säljs där eller distribueras i köttlådor. Gården är en besöksmagnet under Ålands Skördefest tredje helgen i september varje år. Då satsar man på kringarrangemang, både i egen och andras regi, för att locka hela familjer och får på köpet en lojal kundkrets. Senast räknade man in 9 300 besökare på tre dagar.

Premiumkött från gröna ängar kallar Bolstaholm sitt kött som säljs i köttlådor direkt till kund.

Lunch intogs i **Smakbyn** som under samma tak inrymmer restaurang, affärsbod och ölbryggeri. Intill ligger **Kastelholms Slott** med sin medeltida slottsruin. I bussen fick vi höra historien om slottet av vår utmärkta guide **Marjut Holm-Wirtanen** som till vardags jobbar på Ålandsmejeriet. Vi hade oturen att resa under den regnigaste sommarveckan, lika illa både hemma och på Åland, varför det inte lockade att kliva ur bussen....

Ålands Vallmästare 2011, Ole och Tarja Blomqvist, i samtal med Årets Vallmästare i Sverige 2013, Thomas Bengtsson.

Efter lunch var det dags att besöka **Östergårds Mjolk**, Ålands största mjölgård med 300 kor. Ole och Tarja Blomqvist driver gården tillsammans med sex anställda. Vårdarna beskrev sig själva framförallt som "kogubbar" och lägger fokus på mjölk-besättningen och att stallet fungerar. De äger inga fältmaskiner utan lejer för odling och skörd samt köper foder vid behov. Utfodringen baseras på fullfoder enligt Keenans recept med bl.a. lutat vete. Till gården hör 170 ha och ytterligare markan-skaftning hämmas av det även för oss välbekanta fenomenet att EU-ersättningarna kapitaliseras i priset för köp och arrende av mark. Summor på 15 000 euro respektive 350 euro per ha nämndes. Stallet byggdes 2007 varvid besättningen ökade från 40 kor. Kvigorna säljs för uppfödning på kontrakt och köps tillbaka två månader före kalvning. Aktuellt under besöket var Arlas inbrytning med att köpa mjölk på Åland för försäljning på Finlands fastland. Åländska mjölkproducenter har kontrakterats till ett pris på 0,38 euro per kg mjölk, att jämföras med det åländska priset 0,33 euro.

Dagen avslutades vid **Bomarsunds fästningsruiner** med sin intressanta historia från Krimkriget. Fästningen började uppföras efter att Sverige fått avstå Finland till Ryssland 1809 men allt raserades i augusti 1854 av ett bombardemang från en överlägsen brittisk-fransk flotta. Just som vi skulle provsmaka ost och yoghurt från Ålandsmejeriet öppnades himlens alla portar och vi fick fly in i bussen utan att ha sett särskilt mycket. Många hade nog dock kvar en efterdröjande smak av den goda havtornsyoghurten. Dagen avslutades med middag under hög stämning på Hotell Park Alandia.

Fredagen inleddes med besök hos **Söderbergs i Ämnäs**. Här bedriver Harry Söderberg odling av bär och grönsaker på en fastighet som var utan väg och elektricitet vid starten. Odlingen drivs utan bekämpningsmedel vilket kräver "lätt sömn om

Forts. nästa sida

natten”. Odlingstekniken ligger i framkant med central för gödselbevattning och exempelvis odlingsbäddar för jordgubbar under fiberduk med bevattning och dränering radvis. Produkterna säljs via butiker under ett starkt varumärke och genom självplock. Kontakt med kunderna sker via en Facebooksida.

Hos Söderbergs i Ämnäs odlas både bär och grönsaker med stor framgång och företaget är välkänt på Åland.

Sista besöket gjordes hos **Markusas i Ingby**. Här bedriver familjen Ekström i två generationer en mångfacetterad verksamhet med odling av hästhö för avsalu, grisproduktion, potatisodling, dikor samt inte minst kviguppfödning. Det är här som Östergårds Mjölks kvigor växer upp i en anläggning för 270 djur. Hölager för en omfattande produktion finns och torkning sker numera i en italiensk satstork som rymmer 16 rundbalar åt gången (se Faktaruta). Maskinsamverkan med grannar är omfattande med maskinringsverksamhet samt traktorer i bolag.

Hos Markusas i Ingby diskuterades bl.a. produktion av högkvalitativt hästhö.

Foto: Rolf Spörndly

Foto: Nilla Nilsson-Linde

Clim Air50 satstork för rundbalar med plats för 16 balar. Här torkas en sats på 8 balar genom att bara sätta in balar på undervåningen. Genom att lyfta taket skapas ett övre plan och man får in 8 balar till.

Därefter var det dags för hemfärd.

Tack alla ni, besöksvärdar och medarbetare på **Ålands Hus-hållningssällskap m.fl.**, som gjorde vårt besök så trevligt och givande. Vi lärde oss mycket om vad idéinriktat entreprenörskap betyder för framgång i konkurrens- och väderutsatta landsbygdsnäringar!

Lars Jakobsson, Blyberga, Lillkyrka, tel: 070-648 27 22, e-post: lars.blyberga@outlook.com

Hörtorken Clim Air50

Hörtorken drivs av dieselolja och el.

Investeringen på ca 650 000 kronor underlättades av investeringsstöd.

Driftskostnaden i form av olja och el är 33 öre per kg ts hö. Torktemperaturen är 35 grader och det tar normalt 6 timmar att torka en sats. Normalt gör man 3 sats om 16 balar, dvs. 48 balar per dygn. Normalpackade balar innehåller 280–300 kg torrt hö vilket ger en kapacitet på ca 14 ton per dag. Man anpassar skörden efter kapaciteten på torken.

<http://www.climair50.com/hay-dryers/>

Rolf Spörndly, SLU. Institutionen för husdjurens utfodring och vård, tel. 018-67 19 92, e-post: Rolf.Sporndly@slu.se

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen på baksidan

Posttidning **B**

Avs: Hushållningssällskapet

Box 5007, 514 05 LÅNGHEM

Välkommen till

Svenska Vallföreningens årsmöte och Kötttriksdagen

20–21 november 2015 i Östergötland!

Foto: Sofia Persson

Östra Nötköttsproducenterna och Svenska Vallföreningen i samarbete med Hushållningssällskapet Östergötland välkomnar er till årets Kötttriksdag och Svenska Vallföreningens årsmöte på Vildmarkshotellet i Kolmården!

Svenska Vallföreningen har många av sina medlemmar bland Sveriges köttproducenter och har därför valt att samordna sitt årsmöte med Kötttriksdagen i år.

Kötttriksdagens program börjar på fredag morgon med studiebesök på Scans slakteri i Linköping. Under eftermiddagen hålls Sveriges Nötköttsproducenters årsstämma, Svenska Vallföreningens årsmöte och föredrag av LRF:s ordförande Helena Jonsson. Fredagen avslutas med middag, underhållning och dans.

Lördagen bjuder på ett fullspäckat program med seminarier med 10 föreläsningar om

- **vallkvalitet** (Malin Lovang),
- **utfodring** (Helena Stenberg/Hanna Almérus),
- **djurhälsa** (Malin Bengtsson/Margareta Dahlberg/Anita Jonasson/Anette Seeman),

- **avel** (Karolina Pousette),
- **företagande** (Aron Cedergren/Thomas Jerneng),
- **ekonomi** (Pernilla Salevid/Jan Forssell) och
- **nytta med nötkött** (Eva Hagström).

Läs det detaljerade programmet och anmäl dig på hemsidan:
<http://hushallningssallskapet.se/?calendar=kotttriksdagen-2015>

Anmälan senast 8 september ger 450 kr i rabatt för logi.

Sista anmälningssdag är 10 oktober.

Antalet enkelrum är begränsat, principen först till kvarn tillämpas.

Kontakt: Linnea Persson, tel: 0723-85 12 57,
e-post: kotttriksdagen2015@hushallningssallskapet.se.

Medlemmar i Svenska Vallföreningen kan utan kostnad eller föranmälan delta i årsmötet 20 november kl. 16.00–17.00. Svenska Vallföreningen har satt av en summa för **resebidrag** till representanter från våra lokala vallföreningar.

Hör av er till lars.blyberga@outlook.com Först till kvarn gäller..

**450 kr
rabatt senast
8 september!**

SVENSKA VALLBREV kommer ut med sju nummer 2015.

Manusstopp	Utgivning
Nr 6 18 sep	16 okt
Nr 7 20 nov	18 dec

Redaktionskommitté: Nilla Nilsdotter-Linde, ansvarig utgivare,
tel: 070-662 74 05, e-post: Nilla.Nilsdotter-Linde@slu.se
Gun Bernes, tel: 090-786 87 44, e-post: gun.bernes@slu.se

Red. o layout: **Irène Persson**,
tel: 070-616 66 27, e-post: irenee.persson@gmail.com

Vill du bli medlem i Svenska Vallföreningen? Betala 400 kr till pg. 72 27 23-4 eller bg. 108-9705 och ange namn och adress.

ISSN 1653-8064